

Innst. S. nr. 329

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument nr. 8:105 (2008–2009)

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om årlig beregning av skattefrihetsdagen

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter fremmet 6. mai følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det blir foretatt en årlig beregning av skattefrihetsdagen som presenteres i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet og i forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett for 2009."

Det vises til Dokument nr. 8:105 (2008–2009) for en nærmere redegjørelse og begrunnelse for forslaget.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Alf E. Jakobsen, Rolf Terje Klungland, Torgeir Micaelsen, lederen Reidar Sandal, Eirin Kristin Sund og Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Linda C. Hofstad Helleland og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Mag-

nar Lund Berge og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til at finansministeren har avgitt uttalelse om forslaget i brev av 19. mai 2009 til finanskomiteen. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, slutter seg til vurderingen fra finansministeren. Flertallet mener det ikke er behov for, eller tilrådelig, å bruke ressurser på å opprette den indikatoren som er foreslått av representanter for Fremskrittspartiet. Flertallet vil peke på at det er en klar sammenheng mellom skattenivået i samfunnet og måten velferdsstaten fungerer på. Indikatoren som er foreslått i Dokument nr. 8:105 (2008–2009), viser ingen slik sammenheng.

Flertallet mener at indikatoren som er foreslått, baserer seg på et resonnement om at skattyteren ikke får noen gjenytelser av innbetalte skatter og avgifter. Flertallet er uenig i et slikt resonnement og viser til at størstedelen av skatteinntektene kommer skattyteren til gode.

Flertallet mener det ikke er hensiktsmessig å bruke ressurser på å lage en indikator som i liten grad brukes internasjonalt. Flertallet konstaterer i denne sammenheng at det eksisterer en rekke internasjonale indikatorer som er laget av anerkjente internasjonale organisasjoner som er godt egnet til å gi sammenlignende analyser og god informasjon om ulike sider ved skatte- og avgiftssystemet. Dette er indikatorer som er kvalitetsikkert for å sikre mest mulig internasjonal sammenlignbarhet. Bruksområdet for disse indikatorene er langt større enn den indikatoren som representantene for Fremskrittspartiet foreslår.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til begrunnelsen i representantforslaget anført av forslagsstillerne.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det blir foretatt en årlig beregning av skattefrihetsdagen som presenteres i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at skattenivået i Norge er for høyt i forhold til mange av landene rundt oss. Dette er særlig problematisk i forhold til den særnorske formuesskatten som rammer privat eierskap, norske arbeidsplasser, norsk verdiskaping og gjennom det også svekker fundamentet for det norske velferdssamfunnet. Disse medlemmer vil understreke at den velferd folk oppnår ved å beholde mer av sin egen inntekt er minst like viktig som den velferd som skjer i det offentliges regi. Derfor må skattene på lavere og midlere inntekter reduseres. På denne bakgrunn kan en markering av skattefrihetsdagen skape viktig oppmerksomhet rundt skattenivået, en diskusjon disse medlemmer mener er samfunnsnyttig og viktig. Ikke minst gjelder dette de dynamiske virkninger av et lavere skattenivå.

Disse medlemmer viser til at det ikke finnes noen internasjonale standarder en skattefrihetsdag nøyaktig kan beregnes etter, da beregninger i utlandet i stor utstrekning foretas av forskjellige frittstående forskningsmiljøer som legger forskjellige kriterier til grunn og ikke foretas av nasjonale myndigheter.

Disse medlemmer viser til representantforslaget og til sine merknader og ber Stortinget gjøre følgende vedtak:

"Dokument nr. 8:105 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf leirstein, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om årlig beregning av skattefrihetsdagen – vedlegges protokollen."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen sørge for at det blir foretatt en årlig beregning av skattefrihetsdagen som presenteres i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet.

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

Dokument nr. 8:105 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf leirstein, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om årlig beregning av skattefrihetsdagen – vedlegges protokollen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til representantforslaget og det som står ovenfor, og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:105 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om årlig beregning av skattefrihetsdagen – bifalles ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 9. juni 2009

Reidar Sandal

leder

Magnar Lund Bergo

ordfører

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 19. mai 2009

Dokument nr. 8:105 (2008-2009)

Jeg viser til Dokument nr. 8:105 (2008-2009) med privat forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Christian Tybring-Gjedde og Gjermund Hagesæter om årlig beregning av en såkalt "skattefrihetsdag".

Etter departementets syn er det ikke behov for eller tilrådelig å bruke ressurser på å opprette en indikator som skissert i Dokument nr. 8:105 (2008-2009). Det er flere årsaker til dette.

For det første impliserer en indikator som fastsetter en dato for når "skattyter [kan] begynne å tjene penger til seg selv og sin familie" at den beregnede datoen faktisk stemmer for den enkelte skattyter. I praksis er det imidlertid svært få skattytere som har et nivå og en sammensetning av både inntekter og forbruk som tilsvarer gjennomsnittlig inntekt og forbruk i Norge. En slik indikator vil derfor gi begrenset informasjon for den enkelte skattyter.

For det andre impliserer en slik indikator (gitt at man faktisk treffer riktig dato) at ingen skattytere får gjenytelser av innbetalte skatter og avgifter. Dette er åpenbart ikke riktig, jf. at mesteparten av skatteinntektene kanaliseres tilbake til skattyterne gjennom offentlige overføringer, varer og tjenester. For at begrepet en "skattefrihetsdag" skal ha mening (dvs. at man fokuserer på nettogevinsten for den enkelte), må verdien av slike ytelser inkluderes for hver enkelt skattyter, noe som i praksis er svært vanskelig og ressurskrevende.

For det tredje er det ikke hensiktsmessig å bruke ressurser på å lage en indikator som i liten grad brukes internasjonalt, spesielt når det allerede eksisterer en rekke internasjonale indikatorer som er laget av anerkjente internasjonale organisasjoner. De internasjonale beregningene som det refereres til i forslaget, er stort sett laget av ulike skattyterorganisasjoner

eller ideologisk motiverte utredningsorganisasjoner ("tenketanker") i de ulike landene, og disse bruker varierende metoder for sine beregninger. Etter det departementet vet, er ikke dette en vanlig indikator å bruke i faglige sammenhenger internasjonalt. Det ville derfor bli svært ressurskrevende å lage et opplegg for en slik indikator, jf. at det krever at man også blir nødt til å kvalitetssikre beregninger som gjøres i andre land for å sikre sammenlignbarhet.

Det finnes som sagt en rekke internasjonalt brukte og aksepterte indikatorer som belyser ulike sider av skatte- og avgiftssystemet. Disse indikatorene er kvalitetssikret for å sikre mest mulig internasjonal sammenlignbarhet og omfatter betydelig flere land enn det vil være mulig å inkludere i en "skattefrihetsdag"-indikator. Eksempler på allerede eksisterende indikatorer er:

- Ulike skatter og avgifter som andel av BNP i ulike OECD-land (OECD Revenue Statistics)
- Ulike skatter og avgifter som andel av BNP i ulike EU-land og Norge (Eurostat)
- Inntektsskatt på lønn for ulike inntektsnivå og typer husholdninger (OECD Taxing Wages)
- Skatte- og avgiftsregler i ulike OECD land (OECD Tax Database)
- Avgifter i ulike OECD land (OECD Consumption Tax Trends)

Det gjøres også oppmerksom på at det i forbindelse med de årlige statsbudsjettene og revidert nasjonalbudsjett lages beregninger for skatt som andel av BNP, jf. St.meld. nr. 1, vedlegg 1 og St.meld. nr. 2, vedlegg 1. Se også figur 9.5, avsnitt 9.8 Skattefinansiering i Perspektivmeldingen 2009 som viser skatt som andel av BNP i Norge sammenliknet med Sverige, USA og EU.

